

Title:

Filipović, Ivan

Person type:

Osoba

History:

Ivan Filipović (Velika Kopanica, 24.06.1823. - Zagreb, 28.10.1895.), pedagog, učitelj i pisac.

Nakon završene gimnazije u Vinkovcima (1841.) završio devetomjesečni učiteljski tečaj u Srijemskoj Mitrovici 1842. godine. Bio učiteljski vježbenik u Vinkovcima (1842-44), učiteljski pomoćnik (1844-1846) i učitelj (1846-48) u Novoj Gradiški. Sudjelovao je kao dragovoljac u revoluciji 1848. i kratko vrijeme proveo u mađarskom zarobljeništvu. Od 1850. do 1852. radio kao učitelj u Privatnoj školi Petra Zoričića. Zbog domoljubne pjesme Domorodna utjeha, objavljene u Nevenu, u zatvoru proveo šest mjeseci. Kao učitelj radio u: Požegi (1854-62) i Zagrebu - Kaptolskoj glavnoj školi (1863-73), Višoj djevojačkoj školi (1873). Godine 1875. imenovan je školskim nadzornikom Zagrebačke županije, što je radio do umirovljenja 23.08.1887. godine. U pedagoškom djelovanju Filipović je promicao suvremene europske pedagoške ideje (posebno njemačkih pedagoga Diesterwega i Dittesa), pisac je udžbenika i knjiga za djecu, pjesama, pedagoških tekstova, prevoditelj i istaknuti je organizator hrvatskog učiteljstva. Zalagao se za reformu školskog sustava, za autonomiju, slobodu i demokratizaciju škola, poboljšanje strukovnog i materijalnog položaja učitelja, te za visoko obrazovanje žena. Godine 1865. priredio je Ustav za pučku školu u Trojednoj kraljevini na temelju kojeg je nastao školski zakon za pučke škole u Hrvatskoj 1874. godine. Autor je više udžbenika za hrvatske pučke i građanske škole: Slovnička čitanka (1851), Početnica (1853), Kratka poviest književnosti hrvatske i srbske (1875) i Kratka stilistika (1876). Književni tekstovi prvotno su domoljubni stihovi i pripovijesti koje objavljuje u časopisima (Zora dalmatinska, Danica ilirska, Neven), zbirke dječjih pjesama i djela namijenjena djeci (Mali tobolac raznog cvětja, iz 1850.- smatra se prvom hrvatskom knjigom za djecu), te prijevodi djela dječje književnosti (1867. Ezopove basne i dr.).

Place:

Velika Kopanica (VELIKA KOPANICA)

Person legal status:

fizička osoba

Language:

Hrvatski

Writings:

Latinica

Status:

Aktivno

Time of action:

1823-1895 g.

Functions:

Učitelj, pedagog, pisac.

Učitelj 1842- 1875.;

Školski nadzornik 1875-1887.;

Umirovljenik 1887-1895.

Glavna škola u Vinkovcima 1841-1844.;

Pučka škola u Novoj Gradiški 1844-1848.;

Privatna škola Petra Zoričića, Zagreb 1850-1852.;

Glavna škola u Požegi 1854-1862.;

Kaptolska glavna škola u Zagrebu 1863-1873.;
Viša djevojačka škola u Zagrebu 1873-1875.;
Zemaljska vlada Kraljevine Hrvatske, Dalmacije i Slavonije. Odjel za bo-
goštovlje i nastavu 1875-1887.

Title:

Bek, Viktor August

Person type:

Osoba

History:

Viktor August Bek (26.08.1888. - 20.10.1974.), dramski glumac i redatelj. Djetinjstvo proveo s roditeljima na Braču, gdje mu je otac služio vojsku. Po povratku 1899., pohađao je srednju školu u Srijemskoj Mitrovici, a graditeljsku u Zagrebu. Usporedo je učio glumu kod Đ. Prejca. Nastupio je 1909. u Zagrebačkom kazalištu. Ne dobivši stalni angažman, pristupio je putujućoj družini P. Čirića i R. Mlinarića. Na poziv intendanta N. Fallera prešao je 1910. u HNK u Osijeku, gdje je od 1911. stalno angažiran. Godine 1912. nastupa s putujućom družinom tog kazališta u Bosni i Dalmaciji. Kao stipendist osječkog kazališta u sezonama 1911./1912. - 1913./1914. boravio je 18 mjeseci u Beču učeći glumu i režiju. U sezoni 1924./1925. bio je glumac i redatelj u Sarajevu, 1925./1926. u Splitu, 1926. - 1928. ponovo u Sarajevu, a 1928. trajno prelazi u Zagreb, da bi istodobno kao redatelj djelovao u Varaždinu, Skopju, Mostaru i Karlovcu. U HNK Zagreb glumio je do 1954., kada na Gavellin poziv prelazi u Zagrebačko dramsko kazalište odnosno Kazalište Gavella. Dobio je više priznanja: Sterijinu nagradu (1958.), Nagradu grada Zagreba (1960.), te za životno djelo Nagradu Vladimir Nazor (1970.). Glumio je u kazalištu, u više radio-drama i na televiziji, te u filmovima. Bavio se i prevodilačkim radom (preveo je nekoliko kazališnih komada s njemačkog).

Place:

Beč (Austrija)

Person legal status:

fizička osoba

Language:

Hrvatski

Writings:

Latinica

Status:

Aktivno

Time of action:

1888-1974 g.

Functions:

Glumac, redatelj

Title:

Hrnčević, Josip

Person type:

Osoba

History:

Josip Hrnčević (Obrovica kraj Bjelovara, 09.12.1901. – Zagreb, 13.03.1994.), pravnik i političar.

Pravni fakultet s doktoratom završio u Zagrebu (1927.), nakon toga radio kao sudski i odvjetnički pripravnik u Zagrebu, sudac kotarskih sudova u Bjelovaru, Novskoj, Vukovaru i Čakovcu te okružnih sudova u Varaždinu i Srijemskoj Mitrovici. Član KPJ od 1933. godine.

Za vrijeme Drugog svjetskog rata jedan od organizatora partizanskog pokreta u Hrvatskom zagorju i Međimurju, sekretar Okružnog komiteta KPH (1941.), član Oblasnog komiteta KPH (1942.-1943.) i sekretar Oblasnog NOO za Slavoniju, član povjereništva CK KPH za sjevernu Hrvatsku (1943.-1944.), šef Sudskog odsjeka Vrhovnog štaba NOV i POJ (1944.-1945.).

Nakon završetka rata predsjednik Vojnog vijeća Vrhovnog suda FNRJ (1945.-1946.), savezni javni tužilac FNRJ (1946.-1951.), predsjednik Saveznog vrhovnog suda (1951.-1959.), sekretar SIV-a za pravosudne poslove (1959.-1963.), predsjednik Vrhovnog suda Hrvatske (1963.-1967.). Bio je član CK SKH (1946.-1954., 1965.-1968.), član CK SKJ (1952.-1964.) i član Savjeta federacije. Napisao djelo "Svjedočanstva" (1984.).

Place:

Bjelovar (BJELOVAR)

Person legal status:

fizička osoba

Language:

Hrvatski

Writings:

Latinica

Status:

Aktivno

Time of action:

1901-1994 g.